

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΒΗΡΥΤΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ Ο.Ε.Υ.**

Βηρυτός, 24 Μαΐου 2024

Λίβανος: τρέχουσα οικονομική επικαιρότητα

Συνοψίζουμε τις τελευταίες σημαντικές ειδήσεις της χώρας στον τομέα της οικονομίας, ως εξής:

✓ **Ολοκλήρωση τετραήμερης επίσκεψης ΔΝΤ στον Λίβανο και αποτελέσματα αυτής (20-23 τ.μ.).**

Η έκθεση της πρόσφατης αποστολής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) στη λιβανική πρωτεύουσα κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η έλλειψη δράσης υπέρ των "αναγκαίων" οικονομικών μεταρρυθμίσεων εξακολουθεί να επιβαρύνει την οικονομία και τον πληθυσμό του Λιβάνου. Οι αρνητικές επιπτώσεις από τη σύγκρουση στη Γάζα και τις μάχες στα νότια σύνορα του Λιβάνου, καθώς και η προσφυγική κρίση, έχουν επιδεινώσει την αβεβαιότητα και την ήδη άσχημη οικονομική και κοινωνική κατάσταση. Η επίσκεψη της αντιπροσωπείας, με επικεφαλής τον Ernesto Ramirez Rigo και αποτελούμενη από στελέχη του ΔΝΤ που είναι υπεύθυνα για την παρακολούθηση των μεταρρυθμίσεων, που απαιτούνται από τον Λίβανο, βάσει της προκαταρκτικής συμφωνίας που είχε υπογραφεί σε υπηρεσιακό επίπεδο στις 7 Απριλίου 2022, ολοκληρώθηκε στις 23 Μαΐου.

Στο κείμενο της έκθεσης αναφέρεται ακόμη ότι, αν και έχει σημειωθεί πρόοδος στη μείωση του πληθωρισμού και τη σταθεροποίηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας, η οποία υποστηρίζεται από την απόφαση της Τράπεζας του Λιβάνου (BDL) να τερματίσει τη χρηματοδότηση και τις επιδοτήσεις σε ξένο νόμισμα, καθώς και την εξάλειψη του δημοσιονομικού ελλείμματος, οι μεταρρυθμίσεις αυτές παραμένουν "ανεπαρκείς για την ανάκαμψη". Η απουσία αξιόπιστης και οικονομικά βιώσιμης στρατηγικής για το τραπεζικό σύστημα εξακολουθεί να παρεμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη και την ανάκτηση των καταθέσεων, ενώ ενθαρρύνει την άτυπη οικονομία μετρητών και τους αυξημένους κινδύνους παράνομων δραστηριοτήτων. Η αποστολή πιστεύει ότι οι οικονομικές μεταρρυθμίσεις είναι απαραίτητες για μια ισχυρή και βιώσιμη ανάκαμψη και για την προσέλκυση νέων επενδύσεων και διεθνούς χρηματοδοτικής στήριξης. Άλλες επισημάνσεις αφορούν το γεγονός ότι η ανεπίλυτη οικονομική κρίση εξακολουθεί να βαραίνει τον λιβανικό πληθυσμό, ενώ ανεργία και η φτώχεια έχουν φθάσει σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα και η παροχή βασικών δημόσιων υπηρεσιών έχει διαταραχθεί σοβαρά. Ταυτόχρονα, ο Λίβανος συνεχίζει να αγωνίζεται να φιλοξενήσει τον μεγαλύτερο κατά κεφαλήν αριθμό προσφύγων στον κόσμο, παρά τους περιορισμένους πόρους. Τέλος, οι αρνητικές επιπτώσεις της σύγκρουσης στη Γάζα και η εντατικοποίηση των μαχών στα νότια σύνορα του Λιβάνου επιδεινώνουν περαιτέρω την ήδη αδύναμη οικονομική κατάσταση και έχουν οδηγήσει στον εκτοπισμό μεγάλου αριθμού ανθρώπων, προκαλώντας ζημιές στις υποδομές, τη γεωργία και το εμπόριο στο νότιο Λίβανο. Σε συνδυασμό με τη μείωση του τουρισμού, οι υψηλοί κίνδυνοι που συνδέονται με τη σύγκρουση, δημιουργούν σημαντική αβεβαιότητα σχετικά με τις οικονομικές προοπτικές. Τέλος, ο κ. Ramirez Rigo διαβεβαίωσε ότι το ΔΝΤ παραμένει προσηλωμένο στη στήριξη του Λιβάνου και ότι οι επόμενες συζητήσεις, θα διεξαχθούν τον Σεπτέμβριο του 2024 για να αξιολογηθεί η πρόοδος στις κρίσιμες οικονομικές και χρηματοπιστωτικές μεταρρυθμίσεις.

Τα θετικά σημεία

- Η κινητοποίηση των εσόδων από τον ΦΠΑ και τα τελωνεία, χάρη στην προσαρμογή του τελωνειακού δολαρίου στην ισοτιμία της αγοράς, έχει φέρει το εκτιμώμενο δημοσιονομικό έλλειμμα για το 2023 κοντά σε μηδενική βάση.
- Οι κοινές προσπάθειες του Υπουργείου Οικονομικών και της κεντρικής τράπεζας οδήγησαν επίσης σε κάποια συσσώρευση συναλλαγματικών αποθεμάτων (διά στόματος και του εκτελούντος χρέη διευθύνοντος του ιδρύματος, κ. Wassim Mansoori, από την 1^η Αυγούστου 2023, ο οποίος, σε δηλώσεις του την τελευταία ημέρα της επίσκεψης, υπεραμύνθηκε των προσπαθειών του και αποποιείται κάθε ευθύνης από την ανάληψη των καθηκόντων του ως προς την αποτυχία του λιβανικού κράτους να εφαρμόσει ευρείες μεταρρυθμίσεις στην οικονομία της χώρας).
- Η έγκαιρη έγκριση του προϋπολογισμού του 2024 ήταν ένα σημαντικό πρώτο βήμα, αλλά απαιτούνται μεγαλύτερες προσπάθειες για την ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών. Ο προϋπολογισμός του 2025 θα πρέπει να συνεχίσει να στοχεύει σε μηδενικό έλλειμμα, μέσω πιο φιλόδοξων δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων, ιδίως για την περαιτέρω βελτίωση της κινητοποίησης των εσόδων, διά της ενίσχυσης της συμμόρφωσης και της αναπροσαρμογής των προτεραιοτήτων των τρεχουσών δαπανών για την κάλυψη κρίσιμων κοινωνικών αναγκών και αναγκών υποδομής.

Από πλευράς μας, επιθυμούμε να επισημάνουμε, από την επιτόπια εμπειρία, ότι η διακυβέρνηση, η διαφάνεια και η λογοδοσία παραμένουν περιορισμένες στον Λίβανο, καθώς οι αδυναμίες στην ποιότητα, τη διαθεσιμότητα και την επικαιρότητα των οικονομικών δεδομένων θέτουν προκλήσεις για την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής.

✓ **Νέα έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας για τα επίπεδα φτωχοποίησης στον Λίβανο.**

Η Παγκόσμια Τράπεζα δημοσίευσε, στις 23 τ.μ., έκθεση, σύμφωνα με την οποία το ποσοστό φτώχειας στο Λίβανο έχει εκτοξευθεί στο 44% του συνολικού πληθυσμού το 2022/23 (συμπεριλαμβανομένων των περίπου 1,5 εκατομμυρίου Σύριων μεταναστών και προσφύγων) και στο 33% για τον λιβανικό πληθυσμό, πράγμα που σημαίνει ότι ένας στους τρεις πολίτες του Λιβάνου ζει πλέον σε συνθήκες φτώχειας. Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει τριπλάσια αύξηση σε σύγκριση με δέκα χρόνια πριν. Κατά σύμπτωση, η έκθεση δημοσιεύθηκε λίγες ώρες μετά την προαναφερόμενη ολοκλήρωση της επίσκεψης της αντιπροσωπείας του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) στη Βηρυτό. Το ΔΝΤ τόνισε ότι η απουσία των απαραίτητων οικονομικών μεταρρυθμίσεων έχει οδηγήσει την ανεργία και τη φτώχεια σε "εξαιρετικά υψηλά" επίπεδα εν μέσω της πενταετούς κοινωνικοοικονομικής κρίσης. Το νέο όριο φτώχειας ανέρχεται σε 53,4 εκατ. λιβανικές λίρες ανά άτομο ετησίως, που ισοδυναμεί με 1.100 δολάρια. Το ποσό αυτό μεταφράζεται σε περίπου 91,6 δολάρια το μήνα ή περίπου 3 δολάρια την ημέρα.

Σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, η οικονομική κατάρρευση του Λιβάνου από το καλοκαίρι του 2019 αποδίδεται σε μεγάλο βαθμό στην κακή διακυβέρνηση, τη διαφθορά, την αμέλεια και την αδράνεια της άρχουσας τάξης και του τραπεζικού τομέα της χώρας.

Πάντως, τα στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας επικεντρώνονται στη νομισματική φτώχεια, η οποία υπολογίζεται διαφορετικά από την πολυδιάστατη φτώχεια, τον δείκτη που χρησιμοποιούν διάφοροι διεθνείς οργανισμοί, συμπεριλαμβανομένης της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τη Δυτική Ασία (ESCWA). Μεταξύ των άλλων ευρημάτων της έκθεσης περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- Η φτώχεια είναι άνισα κατανομημένη στον Λίβανο. Για παράδειγμα, το 12% των κατοίκων της Βηρυτού ζει κάτω από το όριο της φτώχειας, σε σύγκριση με το 70% στο Akkar (επαρχία στον Βόρειο Λίβανο).
- Τα συριακά νοικοκυριά βρίσκονται σε ιδιαίτερα μειονεκτική θέση, σύμφωνα με όλα τα συγκρίσιμα μέτρα και τους δείκτες ευημερίας. Σχεδόν εννέα στους δέκα Σύριους ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας το 2022-23. Οι Σύριοι σε ηλικία εργασίας, έχουν λάβει λιγότερη εκπαίδευση και όσοι εργάζονται, απασχολούνται σε χαμηλά αμειβόμενες και επισφαλείς, άτυπες θέσεις εργασίας, συμβάλλοντας στην κατάσταση φτώχειας και επισιτιστικής ανασφάλειας των νοικοκυριών τους.
- Οι συνολικές τιμές έχουν πολλαπλασιαστεί σε σχεδόν 15 φορές υψηλότερα από ό,τι ήταν πριν από μια δεκαετία, διαβρώνοντας την αγοραστική δύναμη των εισοδημάτων, που εκφράζονται σε λιβανικές λίρες.
- Η εισοδηματική ανισότητα επιδεινώνεται επίσης μεταξύ των Λιβανέζων. Ο Λίβανος κατέλαβε την 129η θέση μεταξύ 141 χωρών, όσον αφορά την εισοδηματική ανισότητα το 2014, με το πλουσιότερο 10% των ενηλίκων να λαμβάνει το 55% του εθνικού εισοδήματος.
- Η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά ότι η οικονομία των μετρητών αντιπροσωπεύει το 46% του ΑΕΠ του Λιβάνου, καθώς οι Λιβανέζοι πολίτες γίνονται όλο και πιο δύσπιστοι απέναντι στις τράπεζες από την έναρξη της κρίσης το 2019.

✓ **Λίβανος: χαμηλή επίδοση Δείκτη Ανοικτού Προϋπολογισμού.**

Ο Λίβανος βαθμολογήθηκε με 9/100 στον Δείκτη Ανοικτού Προϋπολογισμού - ένα μέτρο που χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της διαφάνειας του προϋπολογισμού μιας χώρας-κατατάσσοντάς τον ως μία από τις λιγότερο διαφανείς χώρες στον κόσμο.

Αλια Ν. Παπαναστασίου

Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟΝ ΛΙΒΑΝΟ

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τις ενημερώσεις του Γραφείου ΟΕΥ Βηρυτού, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-beirut@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες, που περιλαμβάνονται στην παρούσα ενημέρωση, προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Βηρυτού τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.